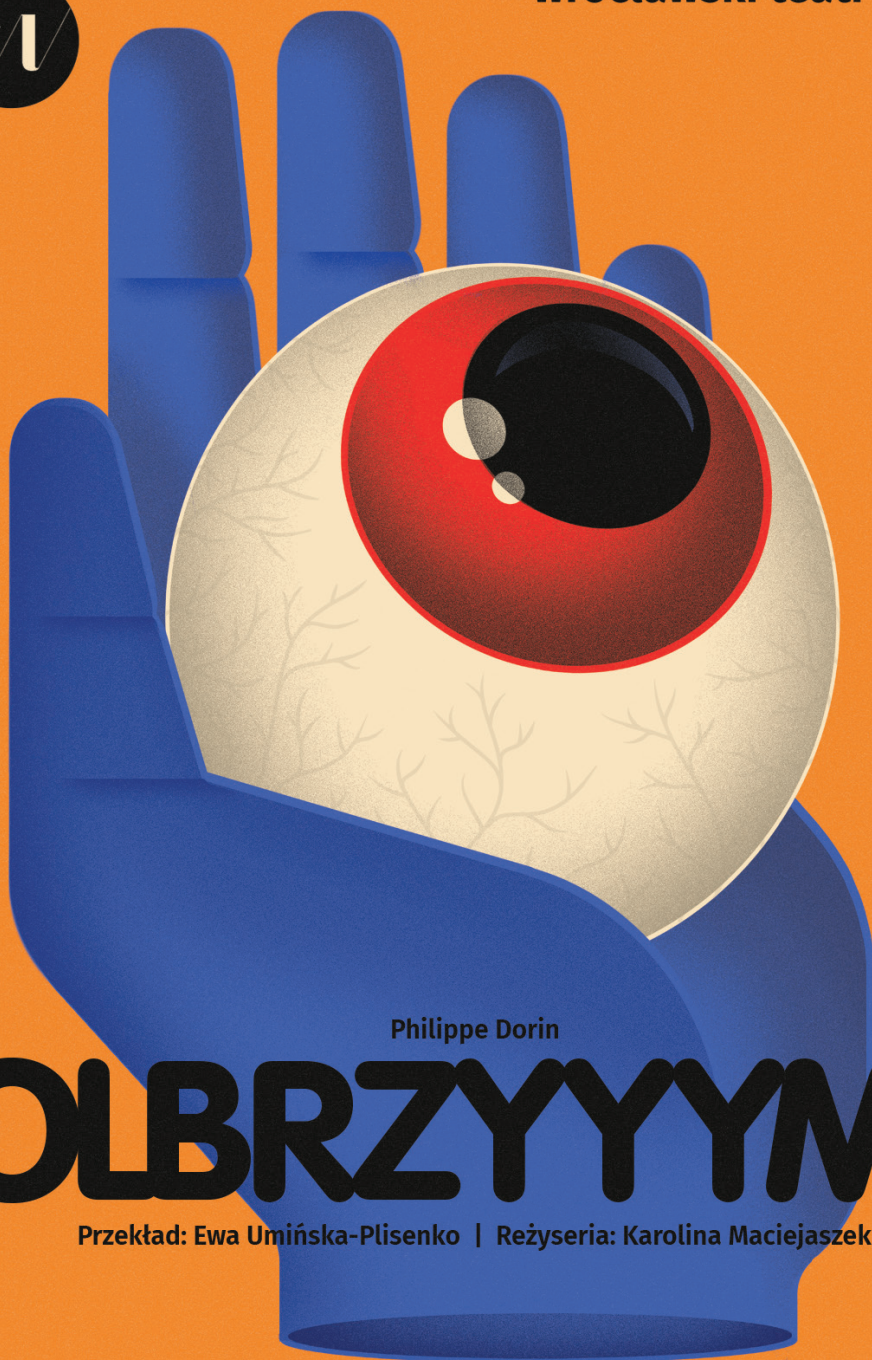

PRZEDPRZEWODNIK DO SPEKTAKLU

wrocławski teatr lalek

www.teatrlalek.wroclaw.pl

Philippe Dorin

OLBRZYYYM!

Przekład: Ewa Umińska-Plisenko | Reżyseria: Karolina Maciejaszek

premiera 4/10/2025

CZYM JEST PRZEDPRZEWODNIK DO SPEKTAKLU „OLBRZYYYM!”?

Przedprzewodnik do spektaklu to informacje, z którymi warto zapoznać się przed wizytą w Teatrze. Dzięki przedprzewodnikowi dowiesz się więcej na temat przedstawienia, na które się wybierasz. Znajdziesz w nim informacje m.in. na temat:

- 👁️ treści i źródeł powstania spektaklu „Olbrzyym!”
- 👁️ estetyki, którą posługują się twórcy przedstawienia
- 👁️ trudniejszych tematów
- 👁️ intensywnych bodźców dźwiękowych i świetlnych
- 👁️ dostępności przedstawienia dla widzów o szczególnych potrzebach

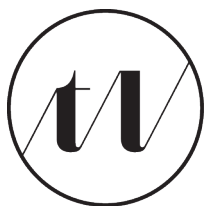
PO CO NAM PRZEDPRZEWODNIKI DO SPEKTAKLI?

Nowe spektakle Wrocławskiego Teatru Lalek powstają na podstawie różnych tekstów. Przedstawienia dotyczą ważnych, a często trudnych tematów. Wykorzystują zróżnicowane środki artystyczne. Zdarza się, że po ich obejrzeniu dzieci i młodzież zadają opiekunom wiele pytań. Odbiór przedstawień wywołuje żywe emocje. Przedprzewodnik pozwala się na te pytania i emocje przygotować.

DLA KOGO JEST PRZEDPRZEWODNIK?

Dla wszystkich, którzy chcą dowiedzieć się czegoś więcej o przedstawieniu, w tym:

- 🔹 rodziców i nauczycieli, którzy chcą być przygotowani na trudniejsze treści w przedstawieniach lub intensywne, mocno oddziałujące środki wyrazu,
- 🔹 osób o szczególnych potrzebach, w tym osób z niepełnosprawnościami, neuroróżnorodnych lub w kryzysach zdrowia psychicznego.

**wrocławski
teatr lalek**

SPIS TREŚCI

1. Przed wizytą w teatrze.....	4
2. Najważniejsze informacje o przedstawieniu „Olbrzyym!”	7
3. O czym jest spektakl „Olbrzyym”?.....	8
4. Kto występuje w przedstawieniu?	11
5. Jaką estetyką posługuje się przedstawienie?	12
6. Światła i dźwięki w spektaklu.....	14
7. Mapa treści wrażliwych i bodźców sensorycznych w przedstawieniu.....	18
8. Czy przedstawienie jest dostępne dla widzów z niepełnosprawnościami?	22
9. Czy przedstawienie jest odpowiednie dla widzów neuroróżnorodnych?	24
10. W jaki sposób rodzic lub nauczyciel może wesprzeć widzów w odbiorze i rozumieniu spektaklu?	26
11. W jaki sposób Teatr wspiera widzów w odbiorze i rozumieniu spektaklu?	28
12. Słowniczek trudniejszych pojęć	29
13. Kontakt.....	31

PRZED WIZYTĄ W TEATRZE

Przedstawienie pod tytułem „Olbrzyym!” gramy na Dużej scenie Wrocławskiego Teatru Lalek. Wrocławski Teatr Lalek znajduje się w ścisłym centrum miasta, przy pl. Teatralnym 4. Możesz do nas dojechać komunikacją miejską. Najbliższe duże, płatne parkingi znajdują się w Renomie oraz w Narodowym Forum Muzyki. Jeśli nie czujesz się dobrze na zamkniętych, wielopoziomowych parkingach, otwarte, płatne parkingi znajdują się przy ul. Teatralnej i przy ul. Podwale. Jest tam jednak niewiele miejsc i możesz mieć trudność z pozostawieniem samochodu.

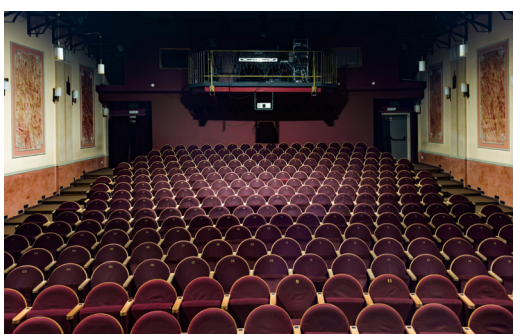
Do Teatru warto przybyć chwilę wcześniej. Będziesz mieć wtedy czas, by spokojnie pozostawić kurtkę lub płaszcz w szatni i skorzystać z toalety. W budynku przywitają Cię pracownicy obsługi widowni. Pracownicy obsługi widowni są zwykle ubrani na czarno i mają żółte plakietki z logotypem Wrocławskiego Teatru Lalek. Sprawdzą Twój bilet, pokierują do szatni i na widownię oraz odpowiedzą na pytania. Gdy wejdiesz na salę widowiskową, pomogą Ci w znalezieniu Twojego miejsca.

W hallu przy szatni znajduje się sklepik, w którym możesz kupić teatralne pamiątki. Są tam też dwa ekrany, na których wyświetlają się dynamiczne zwiastuny różnych spektakli. Podczas spektakli weekendowych przy Dużej scenie działa kawiarenka teatralna. Możesz w niej kupić coś do picia i słodką przekąskę. Kawiarenka jest niewielka, więc czasem będziesz musiał poczekać w kolejce.

Przed rozpoczęciem spektaklu w foyer (czyli hallu, który znajduje się przed wejściem do sali widowiskowej) może być tłoczno i głośno. Na Dużej scenie jest 280 miejsc i wszyscy widzowie będą czekać na rozpoczęcie przedstawienia. Po przyjeździe do Teatru nie możesz od razu zająć miejsca w sali widowiskowej. W tym czasie aktorzy i obsługa przedstawienia sprawdzają, czy scena i widownia są idealnie przygotowane. Gdy wszystko jest dopięte na ostatni guzik, pracownicy obsługi widowni zapraszają widzów do środka.

Na sali widowiskowej widzowie siedzą w miękkich fotelach. Scena, na której znajduje się scenografia i grają aktorzy, mieści się na podwyższeniu. Widownia i scena to dwie oddzielne strefy. Widzowie pozostają na widowni, a aktorzy grają na scenie. Czasem na chwilę schodzą na widownię. Chwilę przed rozpoczęciem spektaklu pracownicy obsługi widowni zamykają drzwi do sali. Na krótki moment gasną światła. Jeśli nie czujesz się dobrze w ciemności, powiedz o tym osobie, z którą jesteś. Podczas rezerwacji biletów możesz wybrać miejsca bliżej wyjścia.

Pamiętaj, że teatr nie pokazuje historii wprost. Często posługuje się metaforą – to znaczy, że obrazy na scenie nie są dosłowne, ale mają dodatkowe sensory, wywołują różne skojarzenia. Czasem twórcy wymyślają teatralne czary. Dzięki temu możesz w teatrze zobaczyć rzeczy, które nie zdarzają się w prawdziwym świecie. Bo teatr to dobre miejsce dla Twojej wyobraźni. Tu możesz puścić wodze fantazji!

Jeśli jesteś wrażliwy na głośne dźwięki, możesz skorzystać ze słuchawek wyciszających. Możesz przynieść swoje słuchawki lub bezpłatnie wypożyczyć słuchawki w Teatrze. Słuchawki nie wygłuszają całkowicie, ale pozwalają na obniżenie natężenia dźwięku o około 20 dB. Słuchawki, które posiadamy, są przeznaczone dla dzieci w wieku 5-12 lat. Ich ilość jest ograniczona. Możesz je wypożyczyć w szatni.

Na sali widowiskowej nie można pić ani jeść. Możesz natomiast skorzystać ze swojego picia lub jedzenia w foyer przed rozpoczęciem i po zakończeniu przedstawienia.

Na sali widowiskowej nie można korzystać z telefonów komórkowych. Światło ekranu i dźwięki przeszkadzają innym widzom. Jeśli potrzebujesz skorzystać z telefonu, możesz to zrobić w foyer przed rozpoczęciem i po zakończeniu przedstawienia.

Możesz wyjść w trakcie przedstawienia, jeśli tego potrzebujesz. Jeśli zdarza Ci się czuć na przedstawieniach niekomfortowo i potrzebujesz chwili wytchnienia, warto zająć miejsce na brzegach rzędów. Dzięki temu opuścisz salę szybko i wygodnie oraz nie będziesz przeszkadzać innym widzom.

NAJWAŻNIEJSZE INFORMACJE O PRZEDSTAWIENIU „OLBRZYYYM!”

Przedstawienie pod tytułem „Olbrzyyyym!” miało swoją premierę 4 października 2025 r. Spektakl jest inscenizacją tekstu francuskiego dramaturga Philippe’a Dorina.

Tekst dramatu na język polski przełożyła Ewa Umińska-Plisenko. Spektakl wyreżyserowała Karolina Maciejaszek. Za scenografię, kostiumy i formy lalkowe odpowiada Marta Kodeniec, a za muzykę Mateusz Czarnowski. Autorką ruchu scenicznego jest Wioleta Fiuk, a reżyserką światła – Alicja Pietrucka. Asystentem reżyserki jest Siarhei Artsiomenka. Inspicjentką przedstawienia jest Agnieszka Drobna.

W spektaklu występuje troje aktorów: Marta Kwiek, Tomasz Maśląkowski i Mateusz Zilbert.

Przedstawienie trwa 70 minut.

Przedstawienie pod tytułem „Olbrzyyyym!” polecamy widzom, którzy ukończyli 7 lat. To znaczy, że prezentowane treści mogą być nieodpowiednie dla dzieci młodszych: niezrozumiałe, zbyt trudne lub mogą budzić lęk. Jednocześnie przedstawienie doskonale odpowiada na potrzeby widzów starszych niż siedmioletni.

Jeśli Twoje dziecko jest szczególnie wrażliwe na niektóre treści lub bodźce sensoryczne, minimalna granica wieku może być wyższa.

O CZYM JEST SPEKTAKL „OLBRZYYYM!”?

Dzieci czasem opowiadają sobie straszne historie na dobranoc: podczas nocowanek lub na wakacjach. I tak zaczyna się spektakl „Olbrzyyyym!”

Chłopiec i dziewczynka smacznie śpią, ale drugi chłopak zasnąć nie może. Powtarza dziecięcy wierszyk o wyprawie do lasu w poszukiwaniu Olbrzy-ma-ludożercy. Chłopak budzi pozostałe dzieci. Dziewczynka ochoczo przyłącza się do zabawy, drugi chłopak odrobinę się ociąga. W końcu cała trójka zaczyna, jedno przez drugie, zdanie po zdaniu, opowiadać historię Olbrzyma.

Odrażający, śmierdzący Olbrzym staje pod bramami miasta. Jest znany z tego, że lubi pożerać małe dzieci. Dorośli są przerażeni. Zamykają dzieci w domach i wszystkiego im zakazują – w trosce o ich bezpieczeństwo. Całe miasto pustoszeje. Na spotkanie Olbrzyma wychodzi tylko jedna mała Dziewczynka. Dziewczynka jest sierotką. Nie boi się Olbrzyma, bo żaden dorosły nigdy nie opowiedział jej bajki o groźnym potworze. Nikt nie zamknął jej w domu.

Olbrzym połyka Dziewczynkę. Nie robi jej krzywdy. Dziewczynka „cała i zdrowa, bez najmniejszej ranki” wędruje po ciele Olbrzyma. Jego wnętrze to miękki, czuły, delikatny świat. Dziewczynka czuje się w nim dobrze i bezpiecznie, jak w domu. Tymczasem dorośli tworzą armię pięciu tysięcy myśliwych. Armia wyrusza na pomoc Dziewczynce. Zabija Olbrzyma i wydostaje Dziewczynkę z jego wnętrza – choć Dziewczynka w ogóle tego nie chciała...

Olbrzym powstaje z wielu różnych materii: z legend tworzonych przez dzieci w sypialni, z wyobrażeń mieszkańców miasteczka, z ufności Dziewczynki, która słuchała bajek innych niż wszyscy. Nikt nie wie, jak naprawdę wygląda Olbrzym. Nikt nie wie, jaki jest, bo każdy postrzega go inaczej. Dla dorosłych i dzieci w miasteczku jest okropny i przerażający, dla dziewczynki jest miękkim i łagodnym stworem, przy którym czuje się bezpiecznie.

Olbrzym w przedstawieniu to zbiór różnych wyobrażeń i narracji, czyli sposobów opowiadania i przedstawiania świata. Może dlatego nigdy nie widzimy go w całości? Philippe Dorin odśladania mechanizm powstawania narracji. Pokazuje, w jaki sposób opowieści powstają i w jaki sposób ludzie je wykorzystują, by wpłynąć na postawy i emocje innych osób. Zachęca, by odważnie kroczyć własną ścieżką i tworzyć własne historie. Nawet, jeśli społeczność ich nie przyjmie.

W dziecięcym świecie, podobnie jak w teatrze, opowieści mają wielką moc. Wypowiedziane słowo staje się prawdą. W zabawach powstają autentyczne, niekłamane światy – prawdziwe, bo dzieci w nie wierzą, angażują bez cienia dystansu. Olbrzym jest równie realny, jak łóżka i poduszeczki w sypialni. Tym bardziej warto zwracać uwagę, jakie historie sobie opowiadamy.

Przedstawienie w metaforyczny, baśniowy sposób odpowiada na bardzo współczesne wyzwania. Pokazuje, jak łatwo zasiać strach, szczególnie, gdy dotyczy kwestii najbardziej wrażliwych: lęku o dzieci i troski o ich bezpieczeństwo. Jak łatwo na tej podstawie stworzyć niszczycielską narrację i zaszczepić ją całym społeczeństwu. Kroczenie własną drogą, wymykanie się schematom i narzuconym przekonaniom wymaga odwagi. Ale to odwaga, bezpieczne wspieranie dzieci odpowiada na ich potrzeby lepiej, niż ostrzeżenia i zakazy.

Jeśli chcesz dowiedzieć się, w jaki sposób bohaterowie spektaklu stwarzają Olbrzyma oraz jaką moc mają opowieści, posłuchaj wypowiedzi Mateusza Zilberta – odtwórcy jednej z ról w przedstawieniu: [link](#)

Anatomia strachu

Lidia Kurczba (pedagożka, terapeutka integracji sensorycznej)

W spektaklu *Dziewczynka-sierotka ufa Olbrzymowi*. Dostrzega w nim podobieństwo do ojca. Na Olbrzyma reaguje inaczej niż pozostali mieszkańcy. Jej postawa nie oznacza jednak naiwności czy braku strachu, lecz gotowość na nowe doświadczenie. Dziewczynka zamieszkuje we wnętrzu Olbrzyma. Zagląda do środka tego, co w miasteczku budzi lęk – do samego źródła strachu. Powoli, małymi krokami poznaje wnętrze Olbrzyma – oswaja się z nową sytuacją.

W taką podróż najlepiej nie wybierać się samemu, lecz z bliską, zaufaną osobą. Wtedy można wsłuchać się w siebie, poszukać, gdzie kumuluje się strach. W brzuchu, w gardle, w dłoniach? Co sprawia, że się boję? Co może mi pomóc? Strach poznany i oswojony nie jest już taki straszny. Jest jedną z podstawowych emocji – warto go normalizować, nie demonizować.

Dziewczynka poznaje Olbrzyma, oswaja go. Wie, że ma ciało, uczucia, potrzeby. Dlatego chce go ochronić przez Myśliwymy. Mieszkańcy miasteczka nie znają Olbrzyma. Ich lęk rodzi się z wyobrażeń, nie z realnego zagrożenia. Przyjmują strategię zbiorowego unikania. A gdy lęk staje się zbyt silny, pojawia się potrzeba usunięcia tego, co go wywołuje.

Mimo że Dziewczynce nie udaje się uratować Olbrzyma, jej postawa ma wielkie znaczenie. Mierzy się z tym, co trudne, choć próba nie kończy się sukcesem. Wpisuje się w doświadczenie straty, bezsilności – ważnego, choć trudnego, aspektu w rozwoju młodego człowieka. Ostatecznie w spektaklu lęk zostaje przekształcony. Drzewo, które wyrasta, jest przecież namiastką Olbrzyma. Dobrego i bezpiecznego.

Zaburzenia lękowe to coraz częstsze rozpoznanie wśród dzieci. Jeśli uczucie lęku nie zostaje pomieszczone, nazwane, wspierane przez dorosłego, może przybrać formę impulsu, agresji, wycofania. Możemy czujnie i czule oswajać dzieci z nowym, nieznanym – naturalnym, rozwojowym lękiem. Tak, jak Dziewczynka potrzebuje ojca, tak w sytuacji lękowej dziecko potrzebuje swojego przewodnika, bezpiecznej bazy, jaką jest bliski dorosły. Jeśli jednak lęk znacząco utrudnia funkcjonowanie, staje się realnym problemem, należy skonsultować to ze specjalistą.

Szczegółowy opis każdej sceny znajdziesz w rozdziale „Mapa treści wrazliwych i bodźców sensorycznych w przedstawieniu” na stronie 18

KTO WYSTĘPUJE W PRZEDSTAWIENIU?

Panna Łakomczucha

Tak nazwał tę postać Philippe Dorin w swoim dramacie. Panna Łakomczucha opowiada historię o Olbrzymie. Wciela się również w Dziewczynkę – sierotkę, która zamieszkała w jego wnętrzu. Panna Łakomczucha nie chce śmierci Olbrzyma. Robi wszystko, by skierować opowieść na inne tory.

W roli Panny Łakomczuchy występuje Marta Kwiek.

Pan Łasuch

Jego imię nie pada w spektaklu. Pan Łasuch niechętnie dołącza do zabawy – woli słodki sen i dobre jedzenie. Nie opowiada historii, jest jej biernym uczestnikiem. Jednak gdy opowieść utyka w martwym punkcie, wciela się w Dowódcę Myśliwych. Z wojskowym drylem przeprowadza plan zagłady Olbrzyma.

W roli Pana Łasucha występuje Tomasz Maśląkowski.

Pan Podwieczorek

Ta postać także nie występuje w spektaklu pod swoim imieniem. Pan Podwieczorek inicjuje zabawę w Olbrzyma. Raz po raz wymyśla nowe zwroty akcji. Nie wierzy, że Dziewczynce było dobrze we wnętrzu Olbrzyma. Postanawia ją uratować, staje się gorliwym wykonawcą rozkazów Dowódcy.

W roli Pana Podwieczorka występuje Mateusz Zilbert.

Olbrzym

Olbrzym jest wielki i śmierdzący – tak mówią o nim inni bohaterowie. Ma jednak miękkie, bezpieczne wnętrze, po którym wędruje Dziewczynka. I choć nie gra go żaden aktor, jest przez cały czas obecny na scenie. Widzimy jego paszczę z zębami z poduszek, wielką dłoń z gąbki, mózg, w którym sny zapalają się i gasną – niczym lampki, miękkie, pulsujące serce.

Olbrzymia stworzyła Marta Kodeniec, scenografka.

Jeśli chcesz się dowiedzieć, w jaki sposób powstaje wnętrze Olbrzyma, posłuchaj wypowiedzi Marty Kodeniec, scenografki spektaklu: [link](#)

JAKĄ ESTETYKĄ POSŁUGUJE SIĘ PRZEDSTAWIENIE?

„Olbrzyym!” to spektakl teatru formy, który rozgrywa się w planie żywym. To znaczy, że w przedstawieniu nie ma lalek, ale występują aktorzy w kostiumach i charakteryzacji. Aktorzy animują – czyli ożywiają – duże formy plastyczne. Scenografia jest uniwersalna i plastyczna. To znaczy, że elementy scenografii mają różne funkcje w trakcie opowieści. To samo miejsce raz jest sypialnią, w której dzieci opowiadają sobie historię, innym razem miasteczkiem, drewnianą chatką w lesie, wnętrzem ciała Olbrzyma, po którym podróżuje połamana Dziewczynka i polana, na której z ciała Olbrzyma wyrasta drzewo. Scenografia jest utrzymana w stonowanej tonacji. Dominują w niej trzy kolory: czerwień, błękit i biel, w różnych odcieniach.

Bohaterów przedstawienia poznajemy w dziecięcej sypialni. Stoją tam trzy łóżka. Są ustawione pionowo – tak, jakby widzowie patrzyli na śpiące dzieci z góry. Wokół łóżek leży mnóstwo poduszek. Poduszki, kołdry i prześcieradła posłużą do tworzenia teatru, opowiadania historii. Horyzont sypialni to duży na całe okno sceny zagłówek z pozszywanych jaśków – małych poduszeczek. Z czasem z poduszek bohaterowie tworzą obrazy opowieści: wypchany poduszkami worek to ogromny brzuch Olbrzyma, a połączone, ustawione w rzędzie poduszki układają się w okopy. Zagłówek otwiera się i kłapie w górę i w dół niczym ogromna, wypełniona pojedynczymi poduszkami jak zębami, paszcza Olbrzyma.

Samego Olbrzyna nie widzimy. Jest zbyt duży, by zmieścić się na teatralnej scenie i zbyt obcy, nieoswojony, by móc go objąć jednym spojrzeniem. Wraz z bohaterami poznajemy go tylko częściowo, w dużych zbliżeniach. Czasem scenografia otwiera się, jak paszcza Olbrzyna, czasem aktor animuje wielką dłoń, która porywa Dziewczynkę. W innym momencie scena zmienia się w bezpieczne, przytulne wnętrze ciała Olbrzyna, po którym podróżuje Dziewczynka. Olbrzym jest stworzony z tak samo miękkiego i delikatnego materiału jak poduszki. Dłoń jest wyrzeźbiona z gąbki – jeden z chłopców nosi ją jak ogromny plecak. Mózgowe zwoje to miękkie, faliste chmury, sny – lampki o ciepłym świetle, a jezioro też – duże płachty delikatnej, przejrzystej materii. Serce, miękkie i duże, wisi w tunelu z czerwonego tiulu. Można się w nim ukryć, jak w namiocie.

Przestrzeń przywodzi na myśl sytuację codzienną, bezpieczną: łóżka, a wokół nich stopy poduszek, poduszkowe bitwy i opowiadanie sobie strasznych historii. Postaci są ubrane w dziecięce piżamy: jeden z chłopców nosi granatową bluzę i szorty, drugi staromodny, niebieski kombinezon ze szlafmycą, a dziewczynka ciemnoniebieską nocną koszulkę. Opowieść rodzi się z tego, co oswojone, zwykłe. Z tej samej materii powstaje Olbrzym.

Galerię zdjęć oraz filmowy zwiastun spektaklu znajdziesz na stronie www.teatrlalek.wroclaw.pl (przy opisie spektaklu).

ŚWIATŁA I DŹWIĘKI W SPEKTAKLU

światła

W spektaklu światła tworzą różne światy. Światło w sypialni dzieci jest ciepłe i skupione jak nocna lampka, na dworze – jasne, rozświetla równomiernie całą przestrzeń. Światło buduje także rozróżnienie pomiędzy światem wewnętrznym, a zewnętrznym. Gdy Dziewczynka obserwuje Myśliwych z wnętrza Olbrzyma, widzowie obserwują jej podświetlony cień na ścianie namiotu.

Kolor światła buduje atmosferę przestrzeni, nadaje jej sensy. Symbolika kolorów nie jest jednak jednoznaczna – tak, jak niejednoznaczna jest opowieść. Wnętrze Olbrzyma jest czerwone – dla jednych (mieszkańcy miasteczka) czerwień to kolor ostrzegawczy, innym (Dziewczynka) kojarzy się z bezbronnością i ciepłem bijącego serca.

Światło jest także elementem scenicznego świata. Sny w mózgu Olbrzyma to okrągłe lampki, które wiszą nad sceną. Lampka zapala się wraz z pojawieniem się snu i gaśnie, gdy ten znika.

W przedstawieniu wiele scen rozgrywa się w półmroku, jednak wszystkie postaci się delikatnie oświetlone i rozpoznawalne. Pojawiają się również krótkie chwile całkowitej ciemności.

- ! W scenie w mózgu, gdy Olbrzym śni koszmar, lampki – sny zaczynają gwałtownie błyskać.
- ! W scenie wędrówki dzieci po ciele Olbrzyma panuje niemal całkowita ciemność. Postaci, które przemieszczają się po dwóch stronach widowni, oświetlają się wzajemnie latarkami.

dym sceniczny

W przedstawieniu jest wykorzystywana wytwornica mgły. Lekka mgiełka pojawia się w scenach we wnętrzu Olbrzyma. Dzięki jej obecności światło jest delikatniejsze i bardziej rozmyte – tworzy metaforyczny i odrealniony, łagodny świat.

projekcje

W spektaklu pojawiają się liczne projekcje. Są wyświetlane na dużym ekranie w głębi sceny oraz na mniejszych ekranach – ściankach białych namiotów. Projekcje są czarno-białe, potęgują atmosferę nieokreślonego napięcia. Czasem są to obrazy śnieżących telewizorów, innym razem to ludzkie sylwetki. W finale spektaklu na ciemnym tle podświetlone poduszki układają się w świetlisty kształt drzewa.

- ! W dwóch scenach na ściance namiotu wyświetla się twarz, owinięta ciasno prześcieradłem. Jest odrealniona, abstrakcyjna, wykrzywiona w nienaturalnym grymasie. Projekcja może budzić niepokój.

dźwięki

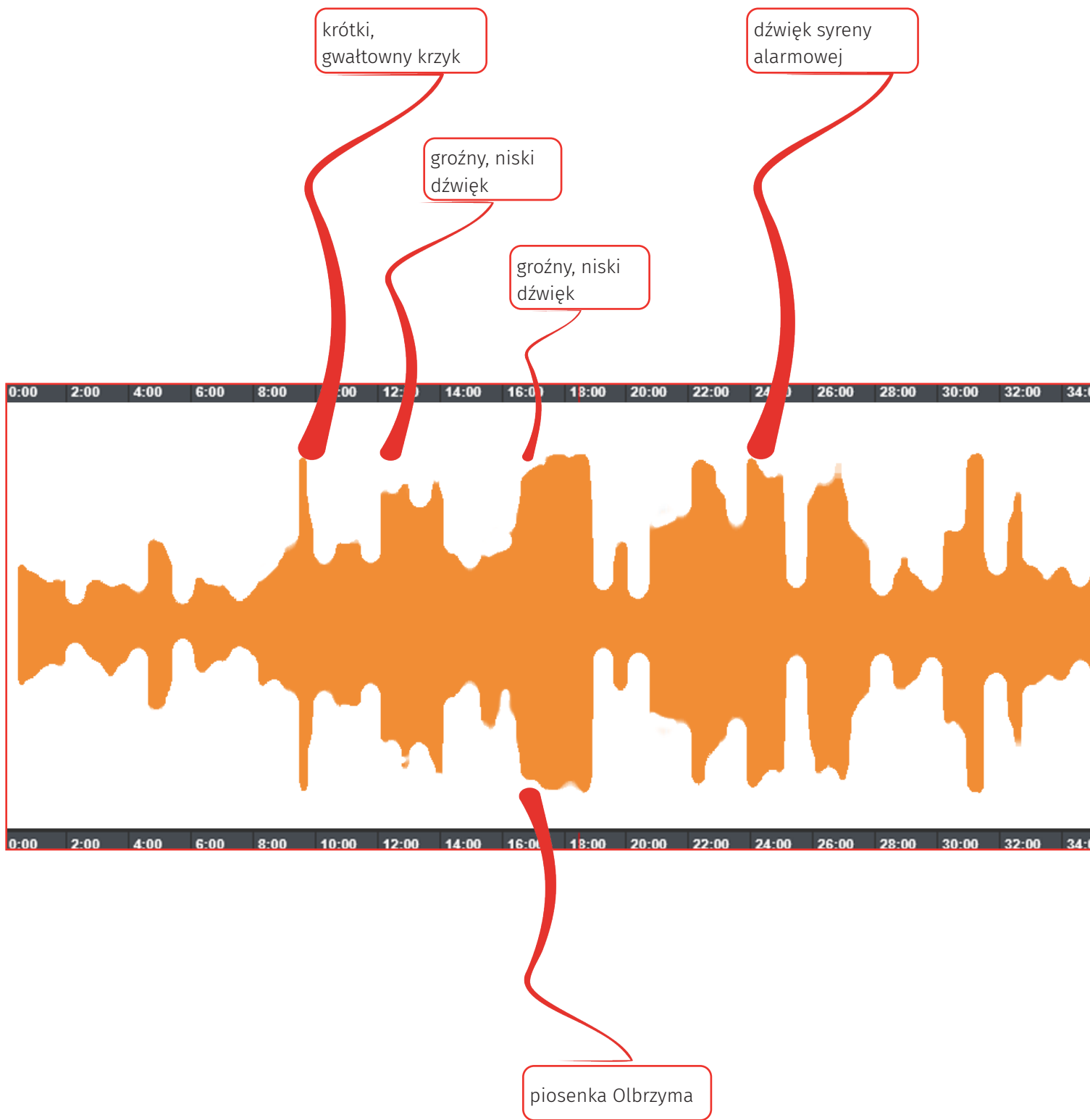

Muzyka i dźwięki budują różne przestrzenie: głośny szum dobiega z płuc Olbrzyma, serce pulsuje. Dźwięki i efekty dźwiękowe potęgują nastrój grozy.

Muzyka w spektaklu jest grana z głośników.

- ! Niektóre sceny we wnętrzu Olbrzyma, m.in. scena w mózgu, scena w płucach, są wyraźnie głośniejsze od pozostałych. Towarzyszy im poczucie zagrożenia.
- ! W spektaklu kilkakrotnie pojawia się przeciągły, gitarowy dźwięk, który przypomina syrenę alarmową. Pod względem głośności nie wyróżnia się na tle innych dźwięków, jednak może być obciążający sensorycznie i emocjonalnie. Niektórym widzom trudność może sprawić rozróżnienie, czy zagrożenie jest fikcyjne czy realne.

Szczegółowy opis trudniejszych bodźców znajdziesz w rozdziale „Mapa treści wrażliwych i bodźców sensorycznych w przedstawieniu” na stronie 18

MAPA DŹWIĘKÓW NA OSI CZASU SPEKTAKLU

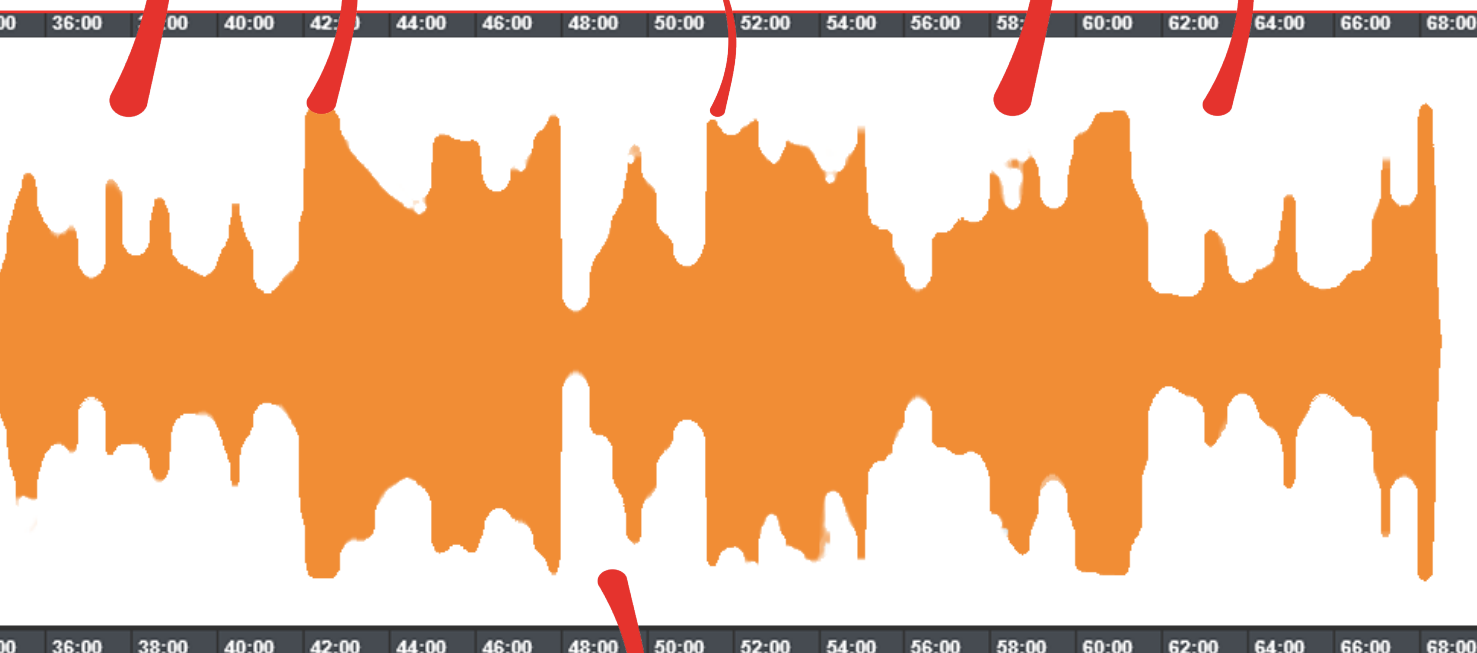
głośna perkusja,
dźwięk syreny alarmowej

głośny szum, przekrzykiwanie
postaci

głośne okrzyki

dźwięki wystrzałów

atak, dźwięki
wystrzałów

piosenka o zimie

MAPA TREŚCI WRAŻLIWYCH I BODŹCÓW SENSORYCZNYCH W PRZEDSTAWIENIU

UWAGA! W tym rozdziale opisujemy po kolei każdą scenę spektaklu. Jeśli nie chcesz znać szczegółów przed obejrzeniem przedstawienia, przejdź do strony

treści
trudniejsze

fabuła

bodźce
sensoryczne

niepokojąca opowieść o Olbrzymie-ludożercy

forma opowieści oraz humorystyczne zachowania bohaterów łagodzą wydźwięk historii

niepokojąca opowieść o Olbrzymie-ludożercy

scena I Przejdźmy się
[0:00-05:00]

Troje dzieci leży w łózkach. Powtarzają wierszyk o Olbrzymie, który mieszka w lesie i zjada małe dzieci.

ok. 1. minuty szum i mruganie ekranów TV

scena w znacznej części rozgrywa się w półmroku

scena II Olbrzym pod bramami miasta
[05:00-08:40]

Dzieciący wierszyk staje się początkiem historii. Dzieci, jedno przez drugie, snują opowieść o odrażającym Olbrzymie, który pewnego zimowego wieczoru pojawia się u bram miasta. Jeden z chłopców nie chce już słuchać tych okropności, ale...

ok. 8. minuty krótki moment całkowitej ciemności

ok. 9. minuty krótki, gwałtowny krzyk bohaterów

scena III Strój Olbrzyma
[08:40-10:50]

...dziewczynka nie daje za wygraną. Ze szczegółami opisuje wygląd Olbrzyma – szczególnie jego lśniące, ostre zęby.

ok. 10. minuty jedna z postaci, ciasno owinięta prześcieradłem, miota się w nim – niepokojący obraz nienaturalnej twarzy

scena IV Wilczy głód
[10:50-17:20]

Dzieci opowiadają, że Olbrzym jest bardzo głodny. Głód doskwiera mu od wielu miesięcy. Olbrzym rozgląda się po mieście w poszukiwaniu jakiegoś dziecka do zjedzenia.

ok. 11 minuty groźny, niski dźwięk i ciężkie sapanie Olbrzyma

ok. 13. minuty komputerowo przetworzony głos Olbrzyma

ok. 16. minuty krótki, gwałtowny krzyk

ok. 18. minuty – niski, komputerowo przetworzony dźwięk ciężkich kroków

liczne momenty półmroku

treści
trudniejsze

fabuła

bodźce
sensoryczne

scena V Krucha sierotka

[17:20-24:50]

Olbrzym śpiewa wyliczankę, której w dzieciństwie nauczyła go mama – o przepysznych potrawach z dzieci. Dzieci kontynuują historię. Do Olbrzyma podchodzi malutka Dziewczynka-sierotka. Olbrzym pożera Dziewczynkę i wraca do lasu.

ok. 19. minuty dwukrotnie otwiera się paszcza Olbrzyma – niepokojący dźwięk, czerwone światło

ok. 21. minuty jeden z aktorów na krótką chwilę schodzi ze sceny, zajmuje miejsce wśród widzów

ok. 24. minuty krótki, gwałtowny krzyk, ryk Olbrzyma

atmosfera paniki, lęku

scena VI Panika w mieście

[24:50-28:30]

W mieście wybucha panika. Mieszkańcy przygotowują wyszukane pułapki na Olbrzyma. Opracowują ścisły regulamin zakazów dla wszystkich dzieci. Powołują armię 5.000 myśliwych, by zgładzić Olbrzyma.

ok. 25. minuty krótki, gwałtowny krzyk, krótki ostrzegawczy, powtarzający się dźwięk syreny alarmowej – dźwięk trwa ok. 1 minuty

ok. 29. minuty na ekranach obraz śnieżącego TV, niepokojący obraz wykrzywionej twarzy, opiętej prześcieradłem

scena może budzić napięcie

scena VII W brzuchu Olbrzyma

[28:30-32:10]

Tymczasem Olbrzym zamieszkał w małej chatce w lesie. A Dziewczynka, cała i zdrowa, zamieszkuje w brzuchu Olbrzyma, gdzie odkrywa świat miły i łagodny.

ok. 32. minuty półmrok, scenę rozświetlają tylko światła latarki

scena VIII Mózg

[32:10-39:40]

Dziewczynka wędruje po ciele Olbrzyma jak po wielkim pałacu. Pewnego dnia dociera do mózgu. W mózgu spotyka sny Olbrzyma. Niektóre są błogie i spokojne, inne koszmarnie.

ok. 35. minuty półmrok, pojedyncze gwałtowne krzyki

ok. 38. minuty krótkie, głośne, gwałtowne dźwięki perkusji, które przypominają wystrzały, w tle dźwięk syreny alarmowej, krzyki postaci, gwałtowne migotanie lampek – sekwencja powtarza się czterokrotnie

ok. 40. minuty półmrok, który rozświetla tylko wąski snop światła na podłogę

**treści
trudniejsze**

fabuła

**bodźce
sensoryczne**

scena IX Jezioro łez

[39:40-42:50]

Jeden z koszmarów spycha Dziewczynkę do jeziora łez. W jeziorze są dwa rodzaje wody: ponura, ciemna i głęboka oraz błękitna i przejrzysta. Olbrzym, tak jak Dziewczynka, może płakać i z rozpaczy, i ze szczęścia.

cała scena rozgrywa się w półmroku

od 42. minuty nienaturalny, spowolniony ruch aktorów – jakby pływali pod wodą

scena X Płuca

[42:50-44:20]

Dziewczynka dociera do płuc Olbrzyma. W płucach prąd powietrza unosi ją z pokoju do pokoju.

cała scena rozgrywa się w półmroku

ok. 44. minuty głośny szum wiatru, przekrzykiwanie postaci

od 45. minuty całkowita ciemność

scena XI Kosmos

[44:20-47:30]

Dzieci podróżują po ciele Olbrzyma. Odkrywają tam nowe gwiazdy i galaktyki. Dziewczynka dociera do serca, które szumi jak wielki piec. Przy sercu jest miło i ciepło.

od 45. minuty całkowita ciemność, którą rozświetlają dwie latarki po prawej i lewej stronie widowni

aktorzy przechodzą po prawej i lewej stronie widowni

ok. 47. minuty półmrok, pulsujące czerwone światło

scena XII Piękna zima

[47:30-49:30]

Dziewczynka śpiewa piosenkę o pięknej ziemi. I o tym, że nikt się już zimy nie boi, bo może ją spędzić w ciepłym domu.

do ok. 49. minuty półmrok, pulsujące czerwone światło

scena XIII Zgubiony wątek

[49:30-51:10]

Dzieci nie wiedzą, jak dalej potoczyła się historia Olbrzyma. Przydałby się jakiś zwrot akcji...

scena XIV Przybycie myśliwych

[51:10-52:30]

Następnego dnia Dziewczynkę budzi hałas. To myśliwi patrolują okolicę chatki.

przez całą scenę powtarzające się, głośne okrzyki

**treści
trudniejsze**

fabuła

**bodźce
sensoryczne**

dzieci nie zgadzają się co do dalszego przebiegu historii

scena może wywoływać napięcie

**scena XV Dowódca myśliwych
[52:30-56:00]**

Dowódca myśliwych, wielki łowczy, który polował na słońce i tygrysy, wydaje rozkaz otoczenia i schwywania Olbrzyna.

przez całą scenę powtarzające się, głośne okrzyki

ok. 56. minuty półmrok, na ekranach wyświetlają się niepokojące obrazy: śnieżący TV, wykrzywiona, opięta prześcieradłem twarz

**scena XVI Plan natarcia
[56:00-1:01:20]**

Dzieci – myśliwi zasadzają się na Olbrzyna. Dziewczynka próbuje go ostrzec, ale Olbrzym nic nie słyszy. Śpi.

scena niemal w całości rozgrywa się w półmroku

podniesiony głos Dowódcy

ok. 61. minuty odgłosy strzałów, na ekranie wyświetla się cieniowa sylwetka Dziewczynki

Dziewczynka broni Olbrzyna przed egzekucją
śmierć Olbrzyna

scena może wywoływać napięcie

scena może wywoływać smutek

**scena XVII Natarcie
[1:01:20-1:05:10]**

Dowódca sprawdza gotowość myśliwych. Wydaje rozkaz. Myśliwi wydobywają Dziewczynkę z brzucha Olbrzyna.

zwrot do publiczności [pytanie ogólne – nie jest skierowane do konkretnej osoby]

przez całą scenę pojedyncze okrzyki

ok. 64. minuty niepokojący dźwięk zegara

ok. 65. minuty dźwięki ataku, strzał, półmrok

**scena XVIII Sierotka i myśliwi
[1:05:10-1:07:10]**

Dziewczynka nie okazuje wdzięczności. Mówi Myśliwym, że w brzuchu Olbrzyna było miło i ciepło. Myśliwi są zdezorientowani. Przyglądają się sobie: straszny i odrażający. Czmychają do lasu i od tego czasu nikt już nigdy Myśliwych nie widział.

przez całą scenę powtarzające się, głośne okrzyki

ok. 67. minuty półmrok

**scena XIX Powrót do miasta
[1:07:10-1:09:00]**

Dziewczynka wraca do miasta. W miejscu, w którym pochowała Olbrzyna, wyrasta wielkie drzewo. Dzieci uwielbiają się przy nim bawić.

ok. 68. minuty w półmroku kontrastowa, świecąca sylwetka drzewa

CZY PRZEDSTAWIENIE JEST DOSTĘPNE DLA WIDZÓW Z NIEPEŁNOSPRAWNOŚCIAMI?

Przedstawienie jest dostępne dla widzów o szczególnych potrzebach:

a) osób z trudnościami w obszarze poruszania się:

Duża scena, na której prezentowany jest spektakl „Olbrzyym!”, jest dostępna dla osób z trudnościami w obszarze poruszania się. Widzowie mogą skorzystać z windy w asyście pracownika obsługi widowni. Winda dojeżdża na poziom widowni Dużej sceny. Miejsca na widowni można zająć bez konieczności pokonywania schodów. Liczba miejsc dla osób poruszających się na wózku jest ograniczona, warto więc zgłosić ten fakt podczas rezerwacji biletów.

b) osób z trudnościami w obszarze widzenia:

Spektakl ma opracowaną audiodeskrypcję, z której można skorzystać podczas prezentacji przedstawienia. Autorką audiodeskrypcji jest Katarzyna Krajewska. Spektakle z audiodeskrypcją są oznaczone w repertuarze skrótem AD. Grupy zorganizowane mogą również zamówić audiodeskrypcję w wybranym terminie prezentacji – możesz zgłosić taką potrzebę z wyprzedzeniem specjalistce ds. dostępności.

W wybranych terminach widzom z trudnościami w obszarze widzenia proponujemy touch-tour – oprowadzanie dotykowe z audiodeskrypcją na żywo. Touch-tour pozwala poznać przestrzeń, elementy scenografii oraz rekwizyty do spektaklu „Olbrzyym!”. Chęć udziału w oprowadzaniu możesz zgłosić z wyprzedzeniem specjalistce ds. dostępności.

Osobom słabowidzącym polecamy miejsca w pierwszych rzędach – tak, aby mogły lepiej dostrzec szczegóły inscenizacji. Możesz zgłosić taką potrzebę podczas rezerwacji biletów.

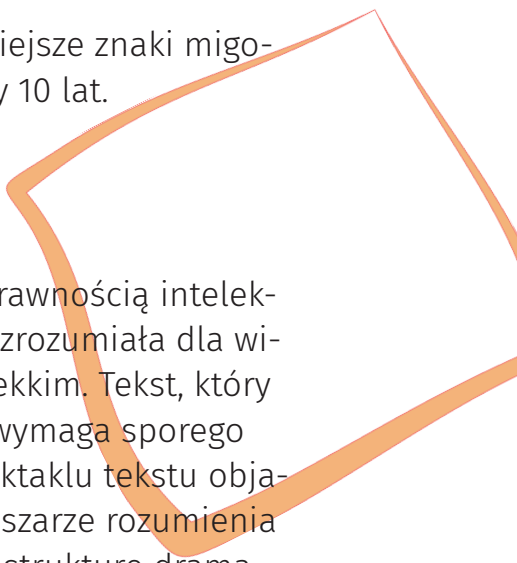
c) osób z trudnościami w obszarze słyszenia:

Spektakl jest tłumaczony na Polski Język Migowy. Na tym etapie produkcji przedstawienie nie jest opatrzone napisami, nie ma również możliwości skorzystania z pętli indukcyjnej. Przedstawienia tłumaczone na Polski Język Migowy są oznaczone w repertuarze skrótem PJM. Grupy zorganizowane mogą również zamówić tłumaczenie w wybranym terminie prezentacji (w miarę dostępności tłumacza PJM). Możesz zgłosić taką potrzebę z wyprzedzeniem specjalistce ds. dostępności.

Osobom z niepełnosprawnością słuchu rekomendujemy miejsca w środkowych rzędach, na podwyższeniu – tak, aby mogły objąć wzrokiem zarówno scenę, jak i tłumacza PJM. Możesz zgłosić taką potrzebę podczas rezerwacji biletów.

Ze względu na znaczną ilość tekstu oraz niektóre trudniejsze znaki migowe, przedstawienie polecamy dzieciom, które ukończyły 10 lat.

d) osoby z trudnościami w obszarze rozumienia:

Przedstawienie jest dostępne dla widzów z niepełnosprawnością intelektualną. Spektakl operuje teatralną metaforą, która jest zrozumiała dla widzów z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu lekkim. Tekst, który odgrywa w opowieści znaczącą rolę, jest czytelny, lecz wymaga sporego skupienia. W 2026 roku planujemy opracowanie do spektaklu tekstu objaśniającego, który pomoże osobom z trudnościami w obszarze rozumienia interpretować teatralne symbole, łączyć wątki i poznać strukturę dramatyczną.

Widzowie o szczególnych potrzebach mogą skorzystać z asysty w dotarciu do budynku Teatru z taksówki lub najbliższych przystanków komunikacji miejskiej. Potrzebę asysty możesz zgłosić z wyprzedzeniem specjalistce ds. dostępności.

CZY PRZEDSTAWIENIE JEST ODPOWIEDNIE DLA WIDZÓW NEURORÓŻNORODNYCH?

„Olbrzyyyym!” Philippe’a Dorina jest dramatem, który czerpie inspirację z bajek, jakie dzieci opowiadają sobie przed zaśnięciem. I jak dziecięca opowieść ma wiele momentów „strasznych”, liczne – i niespodziewane – zwroty akcji, jest głęboko zanurzona w świecie fantazji.

Bohaterowie zdają się wymyślać historię Olbrzyma na poczekaniu: dodają po jednym zdaniu, wprowadzają nowe wątki, czasem porzucają pomysł i prowadzą opowieść w zupełnie odmiennym kierunku. Nadążenie za zmieniającą się akcją może być wyzwaniem. Spektakl wymaga dużego skupienia. Niektóre sceny nie zostawiają pauz na domknięcie, co może wywołać u widzów zmęczenie, czasem frustrację.

Akcja przedstawienia rozgrywa się głównie na scenie, ale w niektórych momentach aktorzy schodzą na widownię. W opowieści o „Kruczej sierotce” jedna z postaci zajmuje na chwilę miejsce na widowni. Pozostałe postaci są na scenie. W „Kosmosie”, gdy dzieci podróżują ku sercu Olbrzyma, dwie postaci powoli przechodzą przez całą widownię w kierunku sceny. Idą w niemal całkowitej ciemności, przy jasnym świetle latarek, po obu stronach rzędów (prawej i lewej). Ten moment może być wyzwaniem ze względu na pojawienie się równolegle kilku intensywnych bodźców: ruchu, światła, zmiany kierunku. Trudno o wybór, w którą stronę kierować uwagę. Sytuacja może budzić napięcie, a u widzów neuroróżnorodnych, którzy czują się bezpiecznie przy jednym / stabilnym źródle bodźców, wywoływać frustrację lub wycofanie. Jednocześnie możliwość zmiany pozycji (poruszenie się, odwrócenie, skorygowanie pozycji ciała) może dać przestrzeń na uporządkowanie informacji, przetworzenie nadmiaru stymulacji. Ułatwi dalszy odbiór spektaklu.

Przedstawienie obfituje w bodźce sensoryczne. Większość z nich nie wyróżnia się szczególną intensywnością. Jednak ich połączenie (półmrok, niskie dźwięki, pulsujące światło) oraz kontekst, w jakim są wykorzystane (opowieść grozy), mogą być dla części widzów trudne. Szczególnym wyzwaniem mogą być dwie sceny: paniki w mieście oraz podróży do wnętrza mózgu, w których gitarowy dźwięk przywodzi na myśl syreny alarmowe.

Dla części widzów (szczególnie neuroróżnorodnych lub z doświadczeniem wojny) mogą być one znaczącym obciążeniem sensorycznym i emocjonalnym. Niektórym odbiorcom może sprawiać trudność rozeznanie, czy zagrożenie jest realne, czy fikcyjne – nawet, jeśli mają świadomość, że są w teatrze, oglądają spektakl. Pod względem wizualnym niepokojące mogą być obrazy, wyświetlane na projekcjach. To twarz i sylwetka jednej z postaci, ciasno owinięta prześcieradłem. Jest odrealniona, abstrakcyjna, często przerażająca – wykrzywiona w nienaturalnym grymasie. Obraz jest intensywnym tłem dla sytuacji, jego rola w scenie nie jest oczywista. Wymaga znacznej percepcji wizualnej i poznawczej.

Wyzwaniem dla niektórych odbiorców może być zmiana perspektywy oraz umowność elementów przedstawienia. W pierwszej scenie postaci leżą w łóżkach. Łóżka są ustawione pionowo – tak, jakby widzowie przyglądali się bohaterom z góry. Sam Olbrzym pokazany jest w sposób metaforyczny. Nie jest konkretną postacią. Widzowie poznają go jako paszczę, w której pionowo ułożone poduszki sterczą niczym wielkie zęby, dużą, miękką, wyciętą z gąbki dłoń, czy takie same, gąbkowe, wnętrzości.

Liczne sceny spektaklu mogą wywoływać napięcie. Na poziomie opowieści to historia o niebezpiecznym Olbrzymie, narastające poczucie zagrożenia wśród mieszkańców miasteczka, oczekiwanie i wreszcie egzekucja monstrum. W sferze narracji to konflikty między dziećmi – różne pomysły, jak pokierować opowieścią, różne postawy względem Olbrzyma. Sytuacje pełne napięcia są jednak często rozładowywane przez żart lub niespodziewany zwrot akcji.

Bodźce sensoryczne oraz treści wrażliwe szczegółowo omawiamy w rozdziałach „Światła i dźwięki spektaklu” na stronie 14 oraz „Mapa treści wrażliwych i bodźców sensorycznych w przedstawieniu” na stronie 18

W JAKI SPOSÓB RODZIC LUB NAUCZYCIEL MOŻE WESPRZEĆ WIDZÓW W ODBIORZE I ROZUMIENIU SPEKTAKLU?

(oprac. Lidia Kurczaba – pedagożka, terapeutka integracji sensorycznej)

„Olbrzyym!” w reżyserii Karoliny Maciejaszek jest spektaklem złożonym, głęboko metaforycznym. Porusza tematykę, która może sprawiać trudności w rozmowie. Dziecko może nie być gotowe, by zaraz po spektaklu dzielić się odczuciami. Jednak same pytania pozwalają być razem z dzieckiem w emocjach.

Dlatego w tym rozdziale proponujemy kilka obszarów pytań. W rozmowie z dzieckiem nie muszą paść wszystkie – przeciwnie: warto dokonać wyboru. Nie należy również oczekiwać odpowiedzi. Rozmowa wokół spektaklu nie musi prowadzić do podsumowań i wniosków. Zwłaszcza, że po przedstawieniu może pojawić się wiele mieszanych uczuć, a ich nazwanie może być trudne. Brak odpowiedzi jest również ważną informacją dla rodziców / nauczyciela, a samo zadanie pytania o uczucia i refleksje jest dla dziecka mocnym sygnałem, że są one dla nas ważne.

Po spektaklu możesz w bezpiecznej przestrzeni porozmawiać z dzieckiem na wiele tematów:

o emocjach i sygnałach z ciała:

- ◆ jaka emocja była najbardziej widoczna u bohaterów spektaklu?
- ◆ czy Twoje ciało jakoś reaguje na spektakl? Masz ochotę się śmiać, odczuwasz napięcie, potrzebujesz się poruszać?
- ◆ jeśli tak, to gdzie najmocniej odczuwasz emocje, związane ze spektaklem? W głowie? W brzuchu?
- ◆ czy pamiętasz, w którym momencie przedstawienia było Ci najtrudniej? Jeśli zdarzył się taki moment, co Ci wtedy pomogło?
- ◆ co w spektaklu sprawiło Ci przyjemność? Co sprawiło, że czujesz się bezpiecznie?
- ◆ czy jest coś, co chcesz powiedzieć bohaterom spektaklu?

o strachu i Olbrzymie:

- ◆ jak myślisz, czego bał się Olbrzym?
- ◆ jak myślisz, dlaczego bohaterowie zdecydowali się zajrzeć do środka Olbrzyma?
- ◆ czy przypominasz sobie sytuacje, w których na początku bardzo się boisz, a potem trochę mniej?
- ◆ dlaczego – Twoim zdaniem – Dziewczynka zaufała Olbrzymowi?

o tematach neutralnych, ale otwierających:

- ◆ czy widzisz, że czasem, wraz z ciekawością, pojawiają się inne uczucia? Na przykład niepewność.
- ◆ czy można się bać, ale jednocześnie zrobić krok do przodu? / czy strach zawsze oznacza, że trzeba się wycofać?
- ◆ co Ci pomaga, gdy robisz coś nowego – po raz pierwszy?
- ◆ co się dzieje, gdy możemy przyjrzeć się czemuś z bliska?
- ◆ czy w spektaklu była scena, która przypominała Ci sytuację z Twojego życia?

W JAKI SPOSÓB TEATR WSPIERA WIDZÓW W ODBIORZE I ROZUMIENIU SPEKTAKLU?

Aby dowiedzieć się, w jaki sposób powstawał spektakl oraz jakie inspiracje towarzyszyły jego twórcom, warto zajrzeć do programu spektaklu „Olbrzyym!”. Katarzyna Krajewska, sekretarz literacka i kierowniczka Pracowni Pedagogiki Teatru we Wrocławskim Teatrze Lalek, rozmawia z Karoliną Maciejaszek – reżyserką przedstawienia. Program można nabyć w teatralnym sklepiku.

Przedstawieniu towarzyszą warsztaty kontekstowe dla grup zorganizowanych:

„Po której jesteś stronie?” to warsztaty dla uczestników w wieku od 7 lat, widzów spektaklu „Olbrzyym!”. Bohaterowie „Olbrzyyma!” prezentują trzy różne stanowiska wobec tytułowego wielkoluda, który zbliża się do miasta, budząc strach w jego mieszkańcach. Pierwsze: olbrzym jest potworem, który - jak wiadomo z opowieści - pożera dzieci, więc należy go zabić. Drugie: olbrzym jest niegroźny, a opowieści o nim - nieprawdziwe. Trzecie: opowieściom nie należy bezrefleksyjnie wierzyć, olbrzymia trzeba poznać.

Tematem warsztatu do spektaklu będą codzienne, bliskie nam wszystkim sytuacje, w których musimy dokonać wyboru i zająć stanowisko. Co sprawia, że jesteśmy za albo przeciw? Czym się kierujemy? Czy ważne jest dla nas to, gdzie stoją i co myślą inni (rodzica, klasa, przyjaciele)? I wreszcie: czy zawsze musimy być za albo przeciw? A może są inne rozwiązania? To pytania, na które spróbujemy sobie odpowiedzieć w działaniu.

Warsztat trwa około 75 minut.

Autorką i prowadzącą warsztat jest Katarzyna Krajewska, sekretarz literacka i kierowniczka Pracowni Pedagogiki Teatru we Wrocławskim Teatrze Lalek.

SŁOWNICZEK TRUDNIEJSZYCH POJĘĆ

AUDIODESKRYPCJA – słowny opis warstwy plastycznej spektaklu, dostępny dla osób z trudnościami w obszarze widzenia. W repertuarach i na stronie internetowej audiodeskrypcja jest określona skrótem AD. Podczas przedstawienia osoby, które potrzebują audiodeskrypcji, odsłuchują ją na specjalnych odbiornikach ze słuchawkami. Lektor opisuje jak wygląda scenografia, kostiumy oraz działania aktorów. Audiodeskrypcja nie przeszkadza osobom, które nie korzystają z tego udogodnienia – nie słyszą jej. Podczas warsztatów prowadzimy audiodeskrypcję na żywo – prowadzący opisują na głos wygląd osób, przedmiotów i działań.

DOSTĘPNOŚĆ – możliwość skorzystania z różnych miejsc i wydarzeń bez ograniczeń. Dostępność obejmuje obszary widzenia, słyszenia, poruszania się, rozumienia i czucia. Dzięki odpowiednio zaplanowanym wydarzeniom oraz wykorzystanym technologiom i udogodnieniom w spektaklach, warsztatach i oprowadzaniach mogą wziąć udział m.in. osoby z niepełnosprawnościami, neuroróżnorodne, seniorzy, rodzice małych dzieci i wiele innych grup. Nie tworzymy osobnych wydarzeń, ale dbamy o to, byśmy mogli wspólnie doświadczać teatru.

NAPISY DO SPEKTAKLI – są to napisy w języku polskim, które wyświetlamy podczas wybranych wydarzeń. Napisy służą głównie osobom g/Głuchym i słabosłyszącym. Nie wszystkie osoby z niepełnosprawnością słuchu znają Polski Język Migowy i to właśnie napisy pomagają im w poznaniu treści wydarzenia. Podczas spektaklu napisy są wyświetlane na ekranach, umieszczonych z boku sceny. Ekran nie zasłania obrazu, ani nie przeszkadza w odbiorze. Na ekranach, poza kwestiami postaci, autor napisów wyświetla również opisy najważniejszych dźwięków w spektaklu lub rodzaj muzyki, która towarzyszy scenie.

NEURORÓŻNORODNOŚĆ – określenie na różne funkcjonowanie ludzkich mózgów w takich obszarach, jak uczenie się, kontakty społeczne, skupienie uwagi, przeżywanie i okazywanie emocji, i wielu innych. Może obejmować osoby w spektrum autyzmu, spektrum ADHD, wysoko wrażliwe, w kryzysach zdrowia psychicznego. Neuroróżnorodność odchodzi od wcześniejszych koncepcji zaburzeń rozwojowych lub czynników środowiskowych. Zwraca uwagę na naturalne różnice między ludźmi oraz empatię i komunikację, dzięki którym możemy razem funkcjonować.

POLSKI JĘZYK MIGOWY – język, którym posługują się osoby g/Głuche. Jest to system znaków – gestów, które odpowiadają słowom i zwrotom w języku polskim. Dodatkowo w Polskim Języku Migowym istnieją znaki, które odpowiadają pojedynczym literom alfabetu i cyfrom. Polski Język Migowy ma swoją własną gramatykę, różną od gramatyki języka polskiego. Gdy w repertuarze lub na stronie internetowej zobaczysz skrót PJM to znaczy, że podczas spektaklu lub warsztatu będzie obecny tłumacz Polskiego Języka Migowego. Tłumacz będzie tłumaczyć wydarzenie lub pomoże w komunikacji z osobami g/Głuchymi.

TEKST OBJAŚNIAJĄCY – dodatkowy tekst, który towarzyszy spektaklowi. Wspiera osoby z trudnościami w obszarze rozumienia w interpretacji metafor teatralnych, rozumieniu trudniejszych słów lub podążaniu za fabułą – w przypadku retrospekcji lub wielu wątków. Podczas spektakli teatralnych osoby, które potrzebują tekstu objaśniającego, odsłuchują go na specjalnych odbiornikach ze słuchawkami. Lektor podpowiada znaczenie słów, obrazów i sytuacji, łączy wydarzenia i jest przewodnikiem po świecie przedstawienia. Tekst objaśniający nie przeszkadza osobom, które nie korzystają z tego udogodnienia – nie słyszą go.

KONTAKT

Jeśli chcesz kupić bilet na przedstawienie „Olbrzym!” , możesz skontaktować się z pracownikami Biura Organizacji Widowni:

nr telefonu: 71 335 49 11 lub 71 335 49 12 lub 71 335 49 49

e-mail: widownia@teatrlalek.wroclaw.pl

Pracownicy Biura Organizacji widowni pomogą Ci wybrać odpowiednie miejsce oraz kupić bilet. Pracownicy Biura Organizacji Widowni pracują od poniedziałku do piątku w godz. 7.30-15.30.

Jeśli potrzebujesz informacji o dostępności przedstawienia dla osób ze szczególnymi potrzebami, tłumaczenia PJM lub asysty, możesz skontaktować się z Martą Kurowską, specjalistką ds. dostępności i edukacji:

nr telefonu: 71 335 49 09 lub 504 54 74 26 (tylko sms)

e-mail: marta.kurowska@teatrlalek.wroclaw.pl

Specjalistka do spraw dostępności i edukacji pracuje od poniedziałku do piątku w godz. 8.00-16.00 oraz podczas wybranych dostępnych wydarzeń.

Tekst: Marta Kurowska

Autor okładki / plakatu: Dawid Ryski

Materiały audiowizualne i opracowanie graficzne: Robert Maniak

Zdjęcia: Łukasz Giza, Robert Maniak

Konsultacja: Lidia Kurczaba, Justyna Mańkowska-Kaczmarek

Projekt „Teatr wrażliwy. Wzmacnianie kapitału społecznego poprzez działania włączające Wrocławskiego Teatru Lalek” dofinansowano ze środków Krajowego Planu Odbudowy i Zwiększania Odporności (KPO dla Kultury), współfinansowanego przez Unię Europejską – NextGenerationEU.

Rzeczpospolita
Polska

Sfinansowane przez
Unię Europejską
NextGenerationEU

